

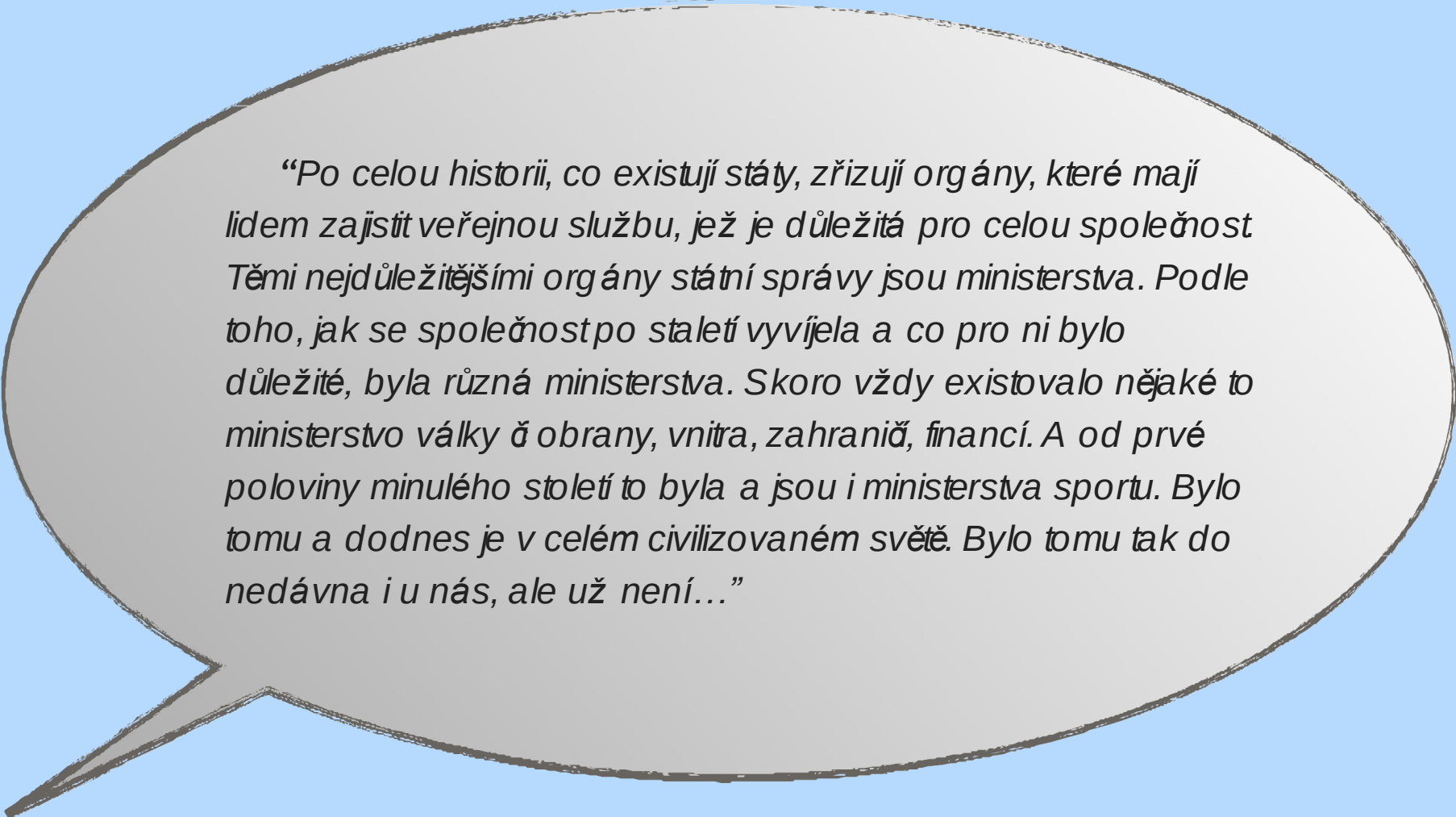

ČESKÁ UNIE SPORTU

***Základní teze k diskuzi
o institucionálním zastoupení sportu
v ČR***

MOTTO

“Po celou historii, co existují státy, zřizují orgány, které mají lidem zajistit veřejnou službu, jež je důležitá pro celou společnost. Těmi nejdůležitějšími orgány státní správy jsou ministerstva. Podle toho, jak se společnost po staletí vyvíjela a co pro ni bylo důležité, byla různá ministerstva. Skoro vždy existovalo nějaké to ministerstvo války a obrany, vnitra, zahraničí, financí. A od první poloviny minulého století to byla a jsou i ministerstva sportu. Bylo tomu a dodnes je v celém civilizovaném světě. Bylo tomu tak do nedávna i u nás, ale už není...”

SPORT- KOMPLEXNÍ, SPOLEČENSKY DŮLEŽITÝ FENOMÉN...

**Formování a
personální
rozvoj
člověka**

**Budování lepší
společnosti -
zapojení do
komunity a respekt
k ostatním**

**Pozitivní dopad
na zdraví
národa**

**Významný
ekonomický
přínos**

SPORT A JEHO ZAČLENĚNÍ V HISTORII ČR

1918

Úřad pro správu veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy + Poradní sbor pro tělesnou výchovu

1937

Ústřední úřad pro tělesnou výchovu

1949

Státní výbor pro tělesnou výchovu a sport

1956

Zrušení státního výboru ➡ předání pravomocí na ČSTV
+ jejich další rozšíření

1969-1970

Krátkodobě Ministerstvo sportu

Od vzniku novodobé české státnosti měl sport vlastní ministerstvo. Měl státoprávní institucionální zastoupení i s kompetencemi, financemi, výkonným aparátem a zástupcem na nejvyšší úrovni vedení státu. Promlouval do legislativy a zákonodárství, měl vliv na státní rozpočet.

LEGISLATIVNÍ ZMĚNA Z ROKU 1990 A JEJÍ DOPADY

Zákon 173/1990 Sb., ze dne 9. května 1990, kterým se zrušuje zákon č. 68/1956 Sb., o organizaci tělesné výchovy, a kterým se upravují některé další vztahy ohledně dobrovolných tělových. organizací, ve znění zákona č. 247/1991 Sb.

- bez jakékoli adekvátní náhrady zrušil zákon o organizaci tělesné výchovy a tím i celý systém státní péče o sport, včetně jeho financování
- nepřijal žádnou jinou legislativní normu, která by oblast státní péče o rozvoj sportu definovala
- nerozhodl o převedení profesionálního aparátu ČSTV, který v podstatě vykonával státní péči o sport na některý orgán státní správy, např. MŠMT, případně jiný, samostatný orgán, tak, jak se tomu stalo např. v roce 1969
- rozhodl o majetkových převodech v oblasti tělovýchovných zařízení, často v nepříliš dobrém stavu, v rozsahu několika desítek mld. Kč na jednotlivé obnovující se, či nově vznikající dobrovolné tělovýchovné organizace, avšak nevytvořil systém financování rekonstrukcí, oprav, údržby a rozvoje těchto sportovních zařízení

Tato pochybení nenapravit ani další zákon, kterým se tento zákon měnil a doplňoval v květnu 1991, a to Zákon 247/1991 Sb., ze dne 31. května 1991, kterým se mění a doplňuje zákon č. 173/1990 Sb., kterým se zrušuje zákon č. 68/1956 Sb., o organizaci tělesné výchovy, a kterým se upravují některé další vztahy týkající se dobrovolných tělovýchovných organizací.

SOUČASNOST

- chybějící koncepce rozvoje sportu (absolutní absence strategie pro masovou tělovýchovu a podporu sportu u dětí a mládeže) ☆
- chybějící správa agend pro rozvoj sportu
- nedostatek financí a jejich absolutní nepředvídatelnost (Nejnižší výdaje v rámci celé EU) ☆
- nejasné, složité a často neprůhledné rozdělování finančních prostředků
- nedostatečné personální zajištění (cca 22 úředníků)
- nevyhovující zákon o podpoře sportu z roku 2001 (pouze deklaratorní význam)
- není implementována ani Evropská charta sportu z 1992

DŮSLEDKY NEDOSTATEČNÉHO PERSONÁLNÍHO A INSTITUCIONÁLNÍHO ZAJIŠTĚNÍ STÁTNÍ PÉČE V OBLASTI TĚLOVÝCHOVY A SPORTU PO ROCE 1990

- ➔ chybí reálná vládní strategie státní politiky v oblasti podpory a rozvoje zdravého a aktivního života společnosti a systém zajišťující její realizaci, koordinaci orgánů státní správy na všech úrovních, kontrolu plnění a vyhodnocování efektivity
- ➔ neexistuje systém strukturovaného financování podpory rozvoje sportu, včetně vyhodnocovacích a kontrolních mechanismů, který by zajistil efektivní, smysluplné, transparentní a spravedlivé financování sportu a sportovní infrastruktury srovnatelné s průměrem EU, a to jak na úrovni státu, tak na úrovni krajů a měst a obcí
- ➔ neexistuje právní regulace sportovního prostředí a systému státní péče podpory rozvoje sportu na všech úrovních
- ➔ v ČR je aktivně organizováno ve sportovních spolcích o polovinu občanů méně než je průměr EU a až čtyřikrát méně než v některých státech EU (Estonsko, Švédsko apod.) a naopak pohybově zcela neaktivních Čechů je téměř dvakrát víc než je průměr EU
- ➔ každoročně se snižuje počet tělovýchovných jednot a sportovních klubů v řádu stovek

DŮSLEDKY NEDOSTATEČNÉHO PERSONÁLNÍHO A INSTITUCIONÁLNÍHO ZAJIŠTĚNÍ STÁTNÍ PÉČE V OBLASTI TĚLOVÝCHOVY A SPORTU PO ROCE 1990

- ➔ podíl domácností na výdajích na sport činí až 80%, což je o 60% víc než činí průměr zemí EU
- ➔ v Česku existuje prokazatelně finanční diskriminace v přístupu dětí ke sportu, 23 % rodin (tj. cca 450 tis. dětí) není schopno uhradit dětem výdaje na sport
- ➔ majetek sportovních klubů a tělovýchovných jednot je z více než 90 % starší 30 let a v důsledku zastarávání a zanedbávání údržby činí vnitřní dluh na sportovním zařízení až 30 mld. Kč, chybí strategie pro smysluplný rozvoj sportovišť, včetně jejich dostupnosti pro širokou veřejnost.
- ➔ česká populace vykazuje nejvyšší procentní zastoupení osob s BMI indexem vyšším než 25 (nadváha a obezita v ČR – 68 % žen a 72 % mužů) ze všech zemí Evropy.
- ➔ v Česku je postiženo metabolickým syndromem až 28% populace a výdaje spojené s léčbou chorob vznikajících v jeho důsledku činí ročně cca. 74 miliard Kč a tyto výdaje meziročně stále rostou.
- ➔ snižuje se odbornost v oblasti sportu a s tím související dopady na kvalitu tělesné přípravy, což je viditelné zejména ve školství.

ZAHRANIČNÍ PŘÍKLADY 1/2

Jednooborové ministerstvo sportu v dnešní době v rámci EU existuje v **Portugalsku** (tzv. Státní sekretariát pro sport) a dále pak **ve světě v řadě sportovně velmi vyspělých států** (např. **Austrálie, Brazílie, Kamerun, Kanada** apod.).

Podstatně frekventovanějším je ale **ministerstvo sportu a mládeže** – v rámci EU **Bulharsko, Francie, Maďarsko, Rumunsko, v Litvě** je odbor mládeže a sportu při úřadu vlády. **Mimo Evropu** například **Katar, Keňa či Ghana**, atd.

Velmi častý je model ministerstva sportu a cestovního ruchu (turistiky, rekreace) který existuje v rámci EU v **Irsku** (+ doprava) či **Polsku**. **Mimo EU** potom v **Bělorusku, JAR, Rusku** (+ mládež) či na **Novém Zélandu**, apod

Ministerstvo zdravotnictví a sportu funguje v rámci EU v **Nizozemí** (+ sociální péče) a **Švédsku**, ministerstvo obrany a sportu potom v **Rakousku** a ve **Švýcarsku**.

ZAHRANIČNÍ PŘÍKLADY 2/2

Často je **sport** **exekutivně zabezpečován ve spojení s kulturou**. V rámci EU ve **Finsku, Řecku, Španělsku** (+ školství) a **Velké Británii** (+ sdělovací prostředky)..
Mimo Evropu například v **Japonsku** atd.

V **Německu** je v rámci **ministerstva vnitra Federální institut pro výzkum ve sportu**, ministerstva s gescí vzdělávání, mládeže a sportu jsou při většině spolkových zemí.

Stejný nebo podobný model institucionálního zajištění sportu jako v **ČR**, tedy exekutivní spojení školství a sportu pod jedním ministerstvem existuje ještě v **Chorvatsku, Lucembursku, na Slovensku a ve Slovinsku**. Ovšem v Lucembursku je navíc součástí vlády i státní tajemník pro mládež a sport a na Slovensku působí vládní zmocněnec pro mládež a sport.

NA ČEM JE POTŘEBA STAVĚT

NÁPLŇ MINISTERSTVA PRO SPORT 1/7 – OBLAST PRÁVNÍ

- * zajišťovat právní služby
- * připravovat legislativní návrhy týkající se státní politiky v oblasti podpory sportu
- * koordinovat přípravu nebo připomínkové řízení meziresortních či jinoresortních legislativních návrhů majících vztah či dopad do oblasti podpory sportu
- * koordinovat stav legislativy v oblasti sportu s EU
- * zajišťovat účast v legislativním procesu týkajícím se sportu a řešení případů vyplývajících z členství
v Evropské unii, včetně účasti ve výborech a pracovních skupinách Evropské rady a výborů a pracovních skupinách Evropské komise v oblasti sportu
- * vedení evidence všech případů mezinárodních dohod týkajících se oblasti tělesné kultury, které jsou v kompetenci ministerstva, jakož i příprava stanovisek k návrhům smluv připravovaných jinými ministerstvy týkajících se oblasti tělesné kultury
- * koordinovat vydávání stanovisek k problematice sportu a tělesné kultury v rámci jednání vlády a předkládat návrhy dokumentů pro jednání ve výboru pro evropské záležitosti a koordinovat záležitostí týkajících se účasti zástupce příslušného ministerstva na zasedáních výboru

NÁPLŇ MINISTERTVA PRO SPORT 2/7 – OBLAST EKONOMICKÁ

- * zajišťovat finanční a účetní služby
- * připravovat a zajišťovat plnění státního rozpočtu
- * připravovat víceleté výdajové výhledy
- * definovat podmínky pro přidělování dotací ze státního rozpočtu v oblasti neinvestiční
- * definovat systém dotačních programů
- * realizovat agendu přijímání, vyhodnocování a udělování dotací
- * provádět závěrečná vyúčtování, vyhodnocování a kontrolu čerpání státních dotací
- * realizovat činnosti spojené s podporou rozvoje tělesné kultury ze strukturálních fondů Evropské unie
- * spravovat Fond rozvoje sportu

NÁPLŇ MINISTERTVA PRO SPORT 3/7 -

OBLAST ROZVOJE A OBNOVY SPORTOVNÍ INFRASTRUKTURY

- * realizovat úkoly státní politiky v oblasti sportovních investic, které vyplývají ze strategických dokumentů;
- * realizovat program pro obnovu a rozvoj regionální sportovní infrastruktury
- * realizovat investiční program na podporu výstavby nové sportovní infrastruktury
- * realizovat další programy vyhlašované ministrem v oblasti péče o sportovní infrastrukturu
- * definovat podmínky a systém přidělování dotací ze státního rozpočtu v oblasti investiční včetně přípravy projektů, realizace zajištění spolufinancování, uzavírání dotačních smluv, realizace plateb dotací a grantů, kontrola, monitorování a vyúčtování jednotlivých dotovaných akcí
- * ve spolupráci s organizačními jednotkami ministerstva v oblasti koncepční práce, krajskými úřady a obcemi, případně s MMR vytvářet dlouhodobé koncepce rozvoje sportovní infrastruktury

NÁPLŇ MINISTERTVA PRO SPORT 4/7 - OBLAST CESTOVNÍHO RUCHU

- * realizovat programy pro rozvoj cestovního ruchu
- * připravovat právní a ekonomické mechanismy rozvoje cestovního ruchu,
- * určovat směry a priority v oblasti cestovního ruchu
- * dohlíží na plnění úkolů souvisejících s podporou cestovního ruchu na domácím i zahraničních trzích

NÁPLŇ MINISTERTVA PRO SPORT 5/7 - OBLAST SPORTU PRO VŠECHNY

- * vytvářet podmínky pro rozvoj tělesné kultury s cílem zlepšit fyzickou aktivitu a zdraví společnosti
- * rozvíjet a podporovat sport pro všechny prostřednictvím:
 - * podpory sportu dětí a mládeže
 - * podpory sportu a zdravého životního stylu různých sociálních skupin ve vztahu ke zdravému životnímu prostředí
 - * propagace sportu pro osoby se zdravotním postižením
- * podporovat projekty a poskytovat podporu v oblasti rozvoje fyzické aktivity založené na využití sportovní infrastruktury TJ a SK, případně měst a obcí
- * iniciovat a vést kampaně na zvýšení povědomí o zdravém životním stylu a zdravých návycích společnosti
- * plnění úkolů úseku ve spolupráci s nevládními organizacemi a územně samosprávnými celky
- * prosazování sociálních hodnot sportu prostřednictvím zavádění programů a podpůrných iniciativ pro zlepšování zdraví a společenské integrace
- * podpory opatření na zvýšení výchovné (preventivní) role sportu,
- * podpory iniciativ na realizaci sociálního začleňování prostřednictvím sportu
- * realizace pokynů EU v oblasti rozvoje fyzické aktivity společnosti
- * realizace studie na posouzení vztahu úrovně fyzické aktivity a zdraví společnosti
- * rozvoje podpory sportovní dobrovolnické práce a aktivního životního stylu prostřednictvím sportu
- * podpory akcí přispívajících k vytváření podmínek pro rozvoj lidského kapitálu prostřednictvím sportu

NÁPLŇ MINISTERTVA PRO SPORT 6/7 - OBLAST VRCHOLOVÉHO SPORTU A STÁTNÍ REPREZENTACE

- * vytvářet podmínky pro přípravu státní reprezentace pro Olympijské hry a Mistrovství světa a Evropy ve sportech, zahrnutých do programu olympijských her
- * pro paralympijské hry, pro přípravu sportovní reprezentace pro Mistrovství světa a Evropy ve sportech, které nejsou zahrnuty do programu olympijských her, přípravu státní reprezentace handicapovaných sportovců na Mistrovství světa a Evropy ve sportech, které nejsou součástí sportovního programu paralympijských her
- * vytvářet podmínky pro podporu rozvoje talentované mládeže v oblasti mládežnického sportu a sledování jejich sportovního vývoje
- * vytvářet podmínky pro rozvoj soutěžního sportu prostřednictvím podpory mistrovských soutěží a závodů
- * koordinovat a zajišťovat činnost RSC a OSC
- * definovat podmínky pro kvalifikační předpoklady reprezentačních trenérů
- * vytvářet a koordinovat podmínky pro vědu a výzkum ve sportu, včetně spolupráce mezi ministerstvem a subjekty zapojenými do výzkumu a zajišťující expertní činnost ve sport
- * stanovit podmínky a zásady poskytování zdravotní, regenerační a rehabilitační péče vrcholovým sportovcům a talentované mládeži
- * poskytovat podporu v oblasti vytváření podmínek pro druhou kariéru sportovců

NÁPLŇ MINISTERTVA PRO SPORT 7/7 -

OBLAST STRATEGIE A MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

- * shromažďovat údaje o stavu organizační, právní a finanční podpory sportu v Polsku a na základě těchto dat zpracovávat analytické studie, informační materiály a doporučení
- * vytvářet strategicko – plánovací, metodickou a koncepční dokumentaci pro realizaci úkolů ministerstva v oblasti tělesné výchovy a sportu a sledování a vyhodnocování jejich plnění
- * provádět sběr dat pro přípravu analytických studií, informačních materiálů a doporučení, vztahující se k mezinárodním sportovním soutěžím, mezinárodnímu sportovnímu právu a úrovně rozvoje sportu v jiných zemích, které slouží k zajišťování úkolů ministerstva zodpovědného za rozvoj tělesné výchovy a sportu
- * zajišťovat realizaci průzkumů v oblasti sportu, včetně informačního systému sportu
- * zajišťovat realizaci záležitostí týkajících se boje proti manipulaci s výsledky zápasů
- * zajišťovat realizaci záležitostí týkajících se bezpečnosti sportu
- * zajišťovat dodržování principů rovnosti ve sportu a boj proti diskriminaci ve sportu;
- * zajišťovat realizaci státní politiky v oblasti boje proti dopingů ve sportu, včetně záležitostí týkajících se poskytování dotací na činnost antidopingové agentury
- * definovat podmínky podpory sportovním sdružením při získávání pořadatelských mezinárodních sportovních akcí
- * spolupracovat s Ministerstvem zahraničních věcí a zahraničními diplomatickými misemi při realizaci zahraniční politiky v oblasti sportu
- * zajišťovat úkoly související s multilaterální spoluprací v oblasti sportu na vládní úrovni i úrovni nevládních mezinárodních organizací, analýzu a implementaci dokumentů z této spolupráce vyplývajících, zajišťovat účast na jednání příslušných orgánů

POTŘEBNÉ AKCE ZE STRANY VLÁDY ČR

1. definovat jasně a zřetelně kompetence a rozsah výkonu státní správy v oblasti podpory sportu

2. *dle rozsahu výkonu státní správy musí definovat odpovídající personální zajištění nezbytné k realizaci, kontrole plnění a zajištění zpětné vazby k odstranění nedostatků vyplývajících z kontrolních zjištění, srovnatelné alespoň s průměrem EU*

3. rozhodnout do jaké organizační struktury budou úředníci začleněni, a to jak na úrovni státu, tak na úrovni krajů a obcí

4. přidělit odpovídající provozní prostředky na zajištění chodu příslušného aparátu

5. zajistit dostatečný objem výdajů ze státního i veřejných rozpočtů na reálné a odpovídající zajištění definovaných cílů státní politiky v oblasti podpory sportu, srovnatelné alespoň s průměrem EU

6. revidovat, modernizovat a doplnit legislativu tak, aby byly vytvořeny dostatečné legislativní podmínky pro naplňování cílů státní politiky v oblasti podpory sportu, srovnatelné